

Қазақстан Республикасы
Ұлттық Банкі Басқармасының
1999 жылғы 3 шілдедегі
N 157 қаулысымен
бекітілген

**"Қазақстан банкаралық есеп айырысу орталығы"
шаруашылық жүргізу құқығы бар Республикалық мемлекеттік
кәсіпорынның клиринг жүйесінде операциялар жүргізу ережесі 1-тарау.
Жалпы ережелер**

1. Осы Ереже "Қазақстан банкаралық есеп айырысу орталығы" шаруашылық жүргізу құқығы бар Республикалық мемлекеттік кәсіпорынның клиринг жүйесін ұйымдастыру және жұмыс істету тәртібін белгілейді (бұдан әрі - Жүйе). Пайдаланушыларға Жүйедегі төлемдерді жүзеге асыру бойынша қызмет "Қазақстан банкаралық есеп айырысу орталығы" шаруашылық жүргізу құқығы бар Республикалық мемлекеттік кәсіпорнымен (бұдан әрі - Орталық) олардың арасында жасалған шарт негізінде көрсетіледі.

2. Жүйедегі төлемдерді пайдаланушылар Орталыққа ақша аудару (бұдан әрі - төлем құжаттары) және оларды банкаралық клиринг негізінде өңдеу туралы нұсқау бар электрондық хабарлар беру жолымен жасайды. Электрондық хабарлармен алмасқанда пайдаланылатын қорғау әрекеттерінің тәртібі және оны бұзушылыққа Орталықтың және пайдаланушылардың жауапкершілігі бадарламалық-криптографиялық қорғауды және электрондық сандық қол қоюды пайдалану туралы келісіммен белгіленеді. Жүйедегі барлық төлемдер Қазақстан Республикасының ұлттық валютасымен төленеді.

Ескерту: 2-тармаққа өзгерту енгізілді - ҚР Ұлттық Банкі Басқармасының 2004 жылғы 29 желтоқсандағы N193 қаулысымен.

3. Пайдаланушының таза позициясын анықтау Жүйенің операция күнін аяқтау сәтінде банкаралық ақша аудару жүйесіндегі пайдаланушының қалдық ақшасы шегінде жасалады. Егер пайдаланушының банкаралық ақша аудару жүйесінде ақшасы жоқ болса, онда осы пайдаланушының таза позициясын анықтау Жүйенің басқа пайдаланушыларынан оның пайдасына түскен төлем құжаттары сомасының шегінде жасалады. Пайдаланушының дебеттік таза позициясы осы пайдаланушының банкаралық ақша аудару жүйесіндегі ақша сомасынан аспауы тиіс. Банкаралық клиринг нәтижесі бойынша ақша аудару банкаралық ақша аудару жүйесінде жасалады.

Ескерту: 3-тармаққа өзгерту енгізілді - ҚР Ұлттық Банкі Басқармасының 2004 жылғы 29 желтоқсандағы N 193 қаулысымен.

4. Осы Ережеде пайдаланылатын негізгі ұғымдар:

1) аудиторлық із - Жүйедегі төлем құжаттарының қозғалысын бақылауға арналған ақпарат;

2) аутентификация - Орталық және пайдаланушы арасындағы келісім бойынша белгіленетін төлем құжаты жасалуының түпнұсқалығын және дұрыстығын растайтын іс-жосық;

3) төлем күні - ақша аудару туралы нұсқауды орындаған күн;

3-1) пайдаланушының дебеттік кезегі - осы пайдаланушының басқа пайдаланушыға қатысы бойынша ақша міндеттемелері бойынша белгілі бір күнге Жүйедегі орындалмаған төлем құжаттарының сабақтас қатары;

4) банкаралық клиринг (бұдан әрі - клиринг) - Орталық жүзеге асыратын пайдаланушылардың нұсқауларын жинау, салыстырып тексеру, сұрыптау бойынша, сондай-ақ өзара есептесуін жүргізу және Жүйені пайдаланушылардың таза позицияларын айқындау процесі;

5) басымдық коды - клирингтегі төлем құжаттарын өңдеу кезегін анықтайтын код. Төлем құжатына басымдық кодын жіберуші тағайындайды;

6) пайдаланушының кредиттік және дебеттік таза позициясы (сальдо) - бір пайдаланушыға қатысы бойынша барлық пайдаланушылардың ақша міндеттемелері жөніндегі төлем құжаттарының сомасы мен қалған пайдаланушыларға қатысы бойынша осы пайдаланушының міндеттемелері жөніндегі төлем құжаттарының сомасы арасындағы айырма. Егер айырма - теріс сан болса, онда пайдаланушының дебеттік таза позициясы, егер оң сан болса - кредиттік таза позициясы болады;

6-1) пайдаланушының кредиттік кезегі - басқа пайдаланушының осы пайдаланушыға қатысы бойынша ақша міндеттемелері бойынша белгілі бір күнге Жүйедегі орындалмаған төлем құжаттарының сабақтас қатары;

7) операция күні - Орталық ақша аудару туралы нұсқаулар және пайдаланушылардан осындай нұсқауларды қайтарып алу туралы өкімдер қабылдауды жүйеге асыратын уақыт кезеңі;

8) жіберуші - Жүйеге электрондық хабар жіберетін пайдаланушы;

9) алушы - пайдасына төлем жасалатын пайдаланушы;

10) Жүйенің пайдаланушысы (пайдаланушы) - Орталықпен Жүйеге қатысу туралы шарт жасасқан және электрондық хабарларды жіберуші және/немесе алушы болып табылатын банктік операциялардың жекелеген түрлерін жүзеге асыратын банк немесе ұйым (бұдан әрі - банк);

11) төлем құжатын қайтарып алу туралы өкім - пайдаланушы Жүйеден төлем құжатын қайтарып алуды жасайтын электрондық хабар;

12) операция референсі - Жүйеде электрондық хабарды бірдейлестіретін бірегей номер;

12-1) электрондық дебеттік хабар - алушының пайдаланушыға белгілі бір ақша сомасын төлеу туралы талабы бар төлем хабары;

13) электрондық хабар - Жүйеде берілетін электрондық төлем құжатын қоса, кез келген электрондық хабар.

Ескерту: 4-тармаққа толықтырулар, өзгерту енгізілді - ҚР Ұлттық Банкі Басқармасының 2003 жылғы 27 қазандағы N 369 қаулысымен, 2004 жылғы 29 желтоқсандағы N 193 қаулысымен.

2-тарау. Пайдаланушылар

5. Банк Орталықпен Жүйеге қатысу туралы шарт (бұдан әрі - шарт) жасағаннан кейін пайдаланушы мәртебесіне ие болады. Шартты бұзу ізінше банкті пайдаланушы мәртебесінен айыруға әкеліп соғады. Шарттың нысанын Орталық осы Ереженің 8-тармағының талаптарын есепке ала отырып жасайды.

6. Жүйенің пайдаланушысы Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкінде (бұдан әрі - Ұлттық Банк) банкілік есепшоты мен заңды және жеке тұлғалардың ақша аудару бойынша тапсырмаларын орындаудың аударым операцияларын жүргізуге уәкілетті органның лицензиясы бар банк болуы мүмкін.

Ескерту: 6-тармаққа өзгерту енгізілді - ҚР Ұлттық Банкі Басқармасының 2004 жылғы 29 желтоқсандағы N 193 қаулысымен.

7. Шарт жасау үшін пайдаланушы Орталыққа мына құжаттарды:

1) Жүйеге қосуға арыз;

2) Банк жарғысының және банктік операциялар жүргізуге лицензияның нотариалды расталған көшірмелерін береді.

8. Орталық пен банк арасындағы Шартта мыналар болуы тиіс:

1) тараптардың деректемелері;

2) тараптардың құқықтары және міндеттері;

3) пайдаланушының банктік құпиясының мәні болып табылатын ақпараттың құпиялылығын сақтау талаптары;

4) клиринг нәтижелері бойынша ақша аударудың мерзімдері және тәсілдері;

5) шарт талаптарының орындалмауына тараптардың жауапкершілігі;

6) шартты бұзу және шарттың талаптарын өзгерту тәртібі;

7) тараптардың келісуі бойынша басқа талаптар.

Шартта банкті пайдаланушы мәртебесінен шартты бұзбай уақытша айыру жағдайы көзделуі мүмкін. Шарттың нысанын Орталық белгілейді.

9. Пайдаланушылар мен олардың клиенттері (бастамашылар және бенефициарлар) арасындағы қарым-қатынас олардың арасында жасалған шарттармен және Қазақстан Республикасының заңдарымен реттеледі.

3-тарау. Электрондық хабарлармен алмасу тәртібі

Ескерту: 3-тарауға толықтырулар енгізілді - ҚР Ұлттық Банкі Басқармасының 2003 жылғы 27 қазандағы N 369 қаулысымен.

10. Орталық пен пайдаланушылар арасындағы электронды хабарларды алмасу Жүйеде қолданылатын ақпаратты беру форматы бойынша электронды тәсілмен ғ а н а жү р г і з і л е д і .

Электронды хабарларды алмасу тәртібі, сондай-ақ оларды Жүйеге беру форматтары Орталықта айқындалады және Орталық пен пайдаланушылар орындау үшін міндетті болып табылады.

Ескерту. 10-тармақ жаңа редакцияда - ҚР Ұлттық Банкі Басқармасының 2003 жылғы 27 мамырдағы N 160 қаулысымен.

11. Пайдаланушылардан төлем құжаттарын және оларды қайтарып алу туралы өкімдерді қабылдау Орталықпен тек қана операциялық күн ішінде жүргізіледі. Операциялық күннің ұзақтығы және оның жабылу уақыты Ұлттық Банкпен б е л г і л е н е д і . < * >

Ескерту. 11-тармақ өзгерді - ҚР Ұлттық Банкі Басқармасының 2003 жылғы 27 мамырдағы N 160 қаулысымен.

12. Егер төлем құжаты және/немесе төлем құжатын қайтарып алу туралы өкім Орталықпен операциялық күн аяқталғаннан кейін алынса, онда мұндай төлем құжаты және/немесе төлем құжатын қайтарып алу туралы өкім Орталықпен келесі операциялық күннің басында алынған болып саналады. Орталыққа өткен операциялық күнгі төлем күнімен келіп түскен төлем құжаты жіберушіге орындалмай қайтарылады.

13. Орталық Жүйеде өңделінетін бір төлем құжатының ең жоғарғы сомасына шектеулер қоюға құқылы. Шектеулер мөлшері Ұлттық Банкпен және пайдаланушылармен жазбаша түрде келісу бойынша белгіленеді. Белгіленген шектеуден сомасы асатын төлем құжаттары Жүйеде өңделмейді.

14. Пайдаланушы Орталыққа өзі берген төлем құжатын Орталыққа төлем құжатын қайтарып алу туралы өкім жіберу жолымен қайтарып ала алады. Жіберуші Жүйеден ағымдағы да келешектегі де төлем күні қойылған төлем құжаттары қайтарып алуға құқылы. Қайтарып алынған төлем құжаттары жойылған болып саналады және Орталықпен және пайдаланушымен электрондық нысанда немесе қағазда тіркелуі тиіс. Төлем құжаттарын пайдаланушының Жүйеден операциялық күн аяқталғаннан кейін қайтарып алуына жол берілмейді.

15. Төлем құжатына өзгерістерді тек оны жіберуші ғана төлем құжатын Жүйеден қайтарып алу жолымен енгізуге құқылы. Өзгерістер енгізілген төлем құжаттарын Орталық жаңа төлем құжаты ретінде қабылдайды.

16. Жіберуші Орталыққа төлем құжаттарын болашақ төлем күндерімен беруге құқылы. Пайдаланушы төлем күнін, төлем құжаты Орталыққа берілген күнді қоспай, үш банктік күнге дейін белгілеуі мүмкін. Болашақ төлем күні қойылған төлем құжаттары Жүйеде төлем құжатында көрсетілген төлем күні басталғанша сақталады.

17. Егер пайдаланушы қандай да бір өзге себептермен Жүйе үшін операциялық күн болып табылатын жұмыс күні жұмыс істемесе, мұндай жағдайда Орталық осы пайдаланушының пайдасына түсетін төлем құжаттарын қабылдауға, оның таза позициясын анықтауға және клиринг нәтижесі бойынша ақша аударуға міндетті.

18. Орталықтың операциялық күн ішінде өз қалауы бойынша аутентификация іс-жосығын өткен төлем құжатын жоюға және пайдаланушыдан алынған электрондық хабарларға қандай болса да өзгертулер енгізуге құқығы жоқ.

18-1. Алушы Жүйеге белгілі бір пайдаланушының пайдасына кемінде екі операциялық күнге Жүйенің операциялық күніндегі ағымдағы күннен асатын төлем күнімен Жүйеге электрондық дебеттік хабар жібереді. Алушының электрондық дебеттік хабарды ұсыну құқығы алушы мен пайдаланушының арасындағы шартта көзделеді.

Осындай шартқа қол қойылған күннен бастап үш жұмыс күні ішінде пайдаланушы Орталыққа мынадай мәліметтерді жібереді:

- 1) пайдаланушының атауы, оның банктік бірегейлендіру коды;
- 2) алушының атауы, оның банктік бірегейлендіру коды;
- 3) шарттың нөмірі және күні, оны қолдану мерзімі;
- 4) бенефициардың атауы, оның банктік бірегейлендіру коды;
- 5) тараптар келіскен өзге мәліметтер.

Электрондық дебеттік хабар Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің қазынашылық органдарының пайдасына жіберілмейді.

Ескерту: 18-1-тармағымен толықтырылды, өзгерту енгізілді - ҚР Ұлттық Банкі Басқармасының 2003 жылғы 27 қазандағы N 369 қаулысымен, 2004 жылғы 29 желтоқсандағы N 193 қаулысымен.

18-2. Орталыққа жіберілген кемінде екі операциялық күн төлем күні бар электрондық дебеттік хабар автоматты түрде алушының кредиттік кезегіне және осы төлемді орындау күні белгілі бір ақша сомасын төлеу туралы талап қойылатын пайдаланушының дебеттік кезегіне түседі.

Орталық электрондық дебеттік хабарды алған күннен бастап операциялық күннен кешіктірмей пайдаланушыға жібереді.

Пайдаланушы Орталықтың электрондық дебеттік хабарды өңдеуіне және ол бойынша төлем жасауына келіспеген жағдайда, пайдаланушы Орталыққа оның дебеттік кезегінен электрондық дебеттік хабарды жою туралы хабар жібереді.

Егер Орталық электрондық дебеттік хабар бойынша төлемді орындау мерзімі басталғанға дейін пайдаланушының дебеттік кезегінен электрондық дебеттік хабарды жою туралы оның хабарын алмаса, Орталық электрондық дебеттік х а б а р д ы о р ы н д а й д ы .

Ескерту: 18-2-тармағымен толықтырылды, өзгертулер енгізілді - ҚР Ұлттық Банкі Басқармасының 2003 жылғы 27 қазандағы N 369 қаулысымен, 2004 жылғы 29 желтоқсандағы N 193 қаулысымен.

18-3. Орталық электрондық дебеттік хабарды орындағанға дейін алушы оны қ а й т а р ы п а л у ы м ү м к і н .

Ескерту: 18-3-тармағымен толықтырылды - ҚР Ұлттық Банкі Басқармасының 2004 жылғы 29 желтоқсандағы N 193 қаулысымен.

18-4. Электрондық дебеттік хабар қайтарып алынғанда, не күші жойылғанда Орталық бұл туралы алушыға және пайдаланушыға хабарлайды.

Ескерту: 18-4-тармағымен толықтырылды - ҚР Ұлттық Банкі Басқармасының 2004 жылғы 29 желтоқсандағы N 193 қаулысымен.

4-тарау. Пайдаланушылардың қарама-қарсы талаптарын және міндеттемелерін есепке алу және клиринг нәтижелері бойынша ақша аудару

19. Операциялық күн аяқталғаннан кейін Орталық төлем құжаттарын қабылдауды тоқтатады, пайдаланушылардың ағымдағы төлем күні қойылған қарама-қарсы талаптарын және міндеттемелерін есепке алады және әр пайдаланушының таза позициясын анықтайды. Пайдаланушылардың қарама-қарсы талаптарын және міндеттемелерін есепке алу кезінде Орталық пайдаланушылардан электрондық хабарларды қабылдамайды.

20. Пайдаланушылардың қарама-қарсы ақша талаптары және міндеттемелері жөніндегі төлем құжаттарын есепке алу басымдық кодына сәйкес жүргізіледі. Бір кезекке қатысты бір басымдық коды шегіндегі төлем құжаттары олардың Жүйеге түскен реті бойынша өңделеді.

21. Пайдаланушылардың қарама-қарсы талаптарын және міндеттемелерін есепке алғаннан және олардың таза позициясын анықтағаннан кейін Орталық пайдаланушының ақшасы жоқтығы салдарынан клирингте өңделмеген, ағымдағы жұмыс күнгі төлем күні қойылған төлем құжаттарын жояды.

22. Әр пайдаланушының таза позициясын анықтағаннан кейін Орталық дебеттік таза позициясы болған пайдаланушылардан осы пайдаланушының дебеттік таза позициясына тең ақша сомасынан банкаралық ақша аудару жүйесінде қор жасайды.

23. Егер банк банкаралық ақша аудару жүйесінің пайдаланушысы болмаса, осы пайдаланушы банктің таза позициясын анықтау Ұлттық Банкте ашылған оның өзінің корреспонденттік есепшотынан Ұлттық Банкідегі банкаралық ақша аудару жүйесінің есепшотына операциялық күн ішінде ол аударған ақша сомасы шегінде жүргізіледі. Пайдаланушының Ұлттық Банкте ашылған корреспонденттік шотынан Ұлттық Банктегі банкаралық ақша аудару жүйесінің есепшотына ақша аудару банкаралық ақша аудару жүйесінің жұмыс істеу ережелерімен, Ұлттық Банктің белгіленген нормативтік құқықтық актілерімен с ә й к е с ж а с а л а д ы .

Егер пайдаланушы операциялық күн ішінде Ұлттық Банктегі банкаралық ақша аудару жүйесінің есепшотына ақша аудармаса, онда осы пайдаланушының таза позициясын анықтау Жүйенің басқа пайдаланушыларынан оның пайдасына түскен төлем құжаттарының сомасы шегінде жүргізіледі.

24. Клиринг нәтижелері бойынша ақша аудару үшін Орталық Жүйеге банкаралық ақша аудару жүйесінде позиция ашады (бұдан әрі - Жүйенің позициясы).

25. Пайдаланушылардың таза позициясын анықтағаннан кейін Орталық банкаралық ақша аудару жүйесіндегі клиринг нәтижелері бойынша әр пайдаланушының таза позициясымен сәйкес ақша аударды. Ақша аудару Орталықтың ақшаны есептен шығару (есепке алу) туралы нұсқаулары негізінде әр пайдаланушының таза позициясының сомасына жасалады.

26. Орталық клиринг нәтижелері бойынша дебеттік сальдосы болған пайдаланушылардың позициясынан Жүйенің позициясына ақша аударды, одан кейін Жүйенің позициясынан клиринг нәтижелері бойынша кредиттік сальдосы болған пайдаланушылардың позициясына ақша аударды. Клиринг нәтижелері бойынша ақша аудару аяқталғаннан кейін Жүйенің позициясында қалдық қалмауы тиіс.

27. Банкаралық ақша аудару жүйесінде пайдаланушылардың позициясы бойынша ақша аудару банкаралық ақша аудару жүйесінің жұмыс істеу ережелерімен, Ұлттық Банктің белгіленген нормативтік құқықтық актілерімен сәйкес жасалады.

5-тарау. Үзінділер беру

28. Операциялық күн ішінде Орталық пайдаланушының сұрауы бойынша оған мынадай ақпараты бар үзінділер береді:

- 1) осы пайдаланушының Орталыққа берген төлем құжаттарының саны және с о м а с ы ;
- 2) осы пайдаланушының пайдасына түскен төлем құжаттарының саны және

с о м а с ы ;

3) төлем құжатының жойылу себептерін көрсетіп, жойылған төлем құжаттарының саны және сомасы;

4) осы пайдаланушының пайдасына түскен, ақтығында жіберушінің бастамасы бойынша қайтарып алынған төлем құжаттарының саны және сомасы.

29. Орталық пайдаланушыларға ағымдағы да, келешектегі де төлем күні қойылған төлем құжаттары туралы ақпарат бар үзінділерді береді. Пайдаланушының үзінді алуға сұрауында пайдаланушының үзіндіні алғысы келетін күн көрсетілуі тиіс.

30. Егер үзіндіде пайдаланушының Орталыққа берген электрондық хабары туралы ақпарат болмаса, пайдаланушы бұл туралы дереу Орталыққа хабарлауы тиіс. Бұл жағдайда, Орталық және пайдаланушы келесі операциялық күннен кешіктірмей электрондық хабардың жоғалу себебін анықтауға міндетті.

31. Ақша аударуды аяқтағаннан кейін Орталық пайдаланушыға клирингте өңделген төлем құжаттары туралы ақпарат бар ақтық үзіндіні және клиринг нәтижелері бойынша пайдаланушының таза позициясы туралы ақпаратты, сондай-ақ өткізілмеген құжаттардың тізбесін және осы пайдаланушының пайдасына түскен барлық төлем құжаттарын жіберді.

6-тарау. Электрондық хабарлардың өтуін бақылау

32. Операциялық күн ішінде Орталық және пайдаланушылар жіберілген және алынған электрондық хабарларды есепке алуды қамтамасыз етуге және бақылауды жүзеге асыруға міндетті. Жүйеге түсетін барлық электрондық хабарлар пайдаланушыда және Орталықта аудиторлық із қалдыруға тиіс.

7-тарау. Қазақстан банкаралық есеп айырысу орталығы клирингтік жүйесінің мониторингі

33. Жүйеде жасалған төлемдер мониторингін, пайдаланушылардың таза позицияларының мониторингін жүзеге асыру үшін, сондай-ақ клиринг нәтижелері бойынша ақша аударымдарын бақылауды жүзеге асыру үшін Орталық Ұлттық Банктің төлем жүйелері бөлімшесіне және Ұлттық Банктің банктердің корреспонденттік шоттарына қызмет көрсететін бөлімшесіне клирингтің әрбір қатысушысының таза позициясы, Жүйедегі клиринг қатысушысының ақша сомасы туралы, сондай-ақ пайдаланушылардың корреспонденттік шоттарына қызмет көрсететін бөлімшеде ашылған клиринг қатысушысының корреспонденттік шотындағы ақша сомасы туралы ақпаратты б е р е д і .

Пайдаланушыда ақшаның жетіспеуіне байланысты төлем құжаттары

жойылған кезде Ұлттық Банктің төлем жүйелері бөлімшесі осы пайдаланушыдан күші жойылған төлем құжаттарының кейіннен орындалуы туралы сұратуға қ ұ қ ы л ы .

Ескерту: 33-тармақ жаңа редакцияда жазылды - ҚР Ұлттық Банк Басқармасының 2005 жылғы 17 қарашадағы N 147 қаулысымен.

8-тарау. Қауіпсіздікті қамтамасыз ету шаралары

34. Электрондық хабарларды жасағанда және бергенде, Орталық және пайдаланушылар бағдарламалық-криптографиялық қорғауды және электрондық сандық қол қоюды пайдалану туралы олардың арасында жасалған келісіммен белгіленген қорғау іс-әрекетінің тәртібін сақтауға міндетті.

35. Қорғау іс-әрекетінің тәртібі бұзылған немесе ол жария етілген жағдайда, осы бұзушылықты тапқан тарап бұл туралы екінші тарапқа дереу хабарлауға және оның салдарын жоюға шаралар қолдануға міндетті.

36. Орталыққа берілген аутентификация іс-жосығынан өтпеген электрондық хабарлар Жүйеге қабылданбайды. Егер Орталық қабылдаған төлем құжаты аутентификация іс-жосығынан өтпесе, Орталық пайдаланушы үшін қате туралы ескерту жасайды. Электрондық хабарлардың аутентификациясы тәртібін Орталық белгілейді.

9-тарау. Қызмет көрсетуге ақы төлеу

37. Орталық шартта көзделген тарифтерге сәйкес Жүйедегі пайдаланушыға көрсететін қызметі үшін ақы алуға құқылы.

Ескерту: 37-тармақ жаңа редакцияда жазылды - ҚР Ұлттық Банкі Басқармасының 2004 жылғы 29 желтоқсандағы N 193 қаулысымен.

10-тарау. Жауапкершілік

38. Орталық Жүйеде төлемдерді жүзеге асыруға және пайдаланушылардың таза позицияларын анықтауға жауап береді.

39. Орталықтың және пайдаланушының Жүйе шеңберіндегі өзінің міндеттемелерін орындамағаны немесе ойдағыдай орындамағаны, сондай-ақ осы ережелерді бұзғаны үшін жауапкершілік Орталық пен пайдаланушының арасындағы шартпен белгіленеді.

40. Егер Орталық пен пайдаланушының арасындағы шартта осы ережелердің жекелеген баптарының бұзылуына жауапкершілік шегі көзделмесе, Орталықтың және пайдаланушының жауапкершілігі Қазақстан Республикасының заңдарымен сәйкес анықталады.

11-тарау. Қорытынды ережелер

41. Осы Ережелермен реттелмеген мәселелер Қазақстан Республикасының заңдарымен сәйкес шешіледі.

Ұ л т т ы қ

Б а н к

Төрағасы

© 2012. Қазақстан Республикасы Әділет министрлігінің «Қазақстан Республикасының Заңнама және құқықтық ақпарат институты» ШЖҚ РМК